

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o právní úpravě obchodování s některým zbožím vzniklým zpracováním zemědělských produktů

COM(2013) 106 final – 2013/0063 (COD)

(2013/C 327/15)

Zpravodaj: **pan Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Ve dnech 12. a 15. března 2013 se Evropský parlament a Evropská komise, v souladu s čl. 43 odst. 2, čl. 207 odst. 2 a článku 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o právní úpravě obchodování s některým zbožím vzniklým zpracováním zemědělských produktů

COM(2013) 106 final – 2013/0063 (COD).

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 12. června 2013.

Na 491. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 10. a 11. července 2013 (jednání dne 10. července), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 149 hlasy pro, nikdo nebyl proti a 3 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor vítá tento návrh na uvedení do souladu s Lisabonskou smlouvou, jak učinil ve stanovisku EHSV 375/2011⁽¹⁾ a soustavně pokračoval ve svých následných stanoviscích.

1.2 EHSV žádá, aby za účasti všech příslušných zainteresovaných stran byla obchodní pravidla plošně modernizována, aby se obecně zajistila jejich větší transparentnost i soulad s cíli společné zemědělské politiky, aby tak sloužila k prosazování hodnot EU v celém světě.

1.3 EHSV žádá o zavedení účinných ochranných nástrojů k zamezení eventuálního zneužití v případech, kdy dohody o volném obchodu slouží jako vstupní brána na trh EU pro potravinářské produkty nižšího standardu, které jsou snáze a levněji vyrobitelné.

1.4 EHSV důrazně doporučuje, aby jakýkoliv budoucí obchodní režim zabránil narušení hospodářské soutěže na trhu EU, které by vyplynulo z nižších standardů týkajících se ochrany životního prostředí, bezpečnosti potravin, dobrých životních podmínek zvířat a z nižších sociálních norem uplatňovaných ve třetích zemích. To by bylo možné zajistit prostřednictvím doplňkových kompenzačních složek dovozních cel.

1.5 EHSV vyzývá k revizi systému pro přidělování dovozních licencí, osvědčení o náhradě a osvědčení v systému řízení dovozů v rámci aktivního zušlechťovacího styku a zejména pro přidělování kvót, aby zůstal dostatečný prostor pro malé a střední výrobce.

1.6 Výbor žádá o zavedení nástrojů k elektronickému zadávání veřejných zakázek v rámci celního systému za účelem správy licencí, kvót a osvědčení. Takový systém by měl být schopen monitorovat přesnou situaci na trhu v reálném čase a okamžitě reagovat, budou-li dosaženy spouštěcí objemy či ceny.

1.7 Výbor vyzývá k tomu, aby se režim vývozních náhrad udržoval v pohotovostním režimu s tím, že v současné chvíli nejsme schopni předpovědět, kdy budeme tuto bezpečnostní síť opět potřebovat.

1.8 Výbor vyzývá Komisi, aby posílila úlohu poradní skupiny pro mezinárodní aspekty zemědělství takovým způsobem, aby měla přímé vstupní informace od místních zemědělců, zpracovatelů, spotřebitelů, obchodníků atd. (?).

2. Odůvodnění

2.1 Účelem navrhovaného nařízení je uvedení stávajících právních úprav obchodování pro zpracované zemědělské produkty / zboží neuvedené v příloze I, stanovených v současné době nařízením 1216/2009, a společného obchodního režimu pro vaječný albumin a mléčný albumin, stanoveného v nařízení Rady (ES) č. 614/2009, v soulad s Lisabonskou smlouvou a jejich sloučení z důvodu racionalizace, harmonizace a zjednodušení, aby se:

— určily přenesené a prováděcí pravomoci Komise a stanovily vhodné postupy pro přijetí těchto aktů;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 107, 6.4.2011, s. 33–36.

⁽²⁾ Úř. věst. C 304, 10.11.1993, s. 8–10 (pozn. překl.: není k dispozici v češtině).

- přizpůsobily novému nařízení o jednotné společné organizaci trhů [COM(2011) 626 final] v souvislosti s přizpůsobením společné organizace zemědělských trhů Lisabonské smlouvě a SZP po roce 2013, což je v současné době předmětem dlouhých a vyčerpávajících diskusí na úrovni Rady a Evropského parlamentu;
- aktualizovala tato nařízení a poskytl jasnější a pevnější právní základ pro prováděcí pravidla;
- vytvořil pevný právní rámec pro správu snížených dovozních cel a dovozních kvót podle dohod o volném obchodu a pro správu režimu vývozních náhrad a aby se přizpůsobilo současné nařízení stávající praxi v oblasti dohod o volném obchodu a vývozních náhrad.

3. Obecné připomínky

3.1 EHSV vítá návrh Komise zjednodušit, racionalizovat a harmonizovat právní předpisy týkající se obchodu se zpracovanými zemědělskými produkty a zvláště fakt, že se obě nařízení (o obchodním režimu pro zpracované zemědělské produkty a o společné organizaci zemědělských trhů) uvedou paralelním způsobem do souladu s Lisabonskou smlouvou, protože obě dvě obsahují podobná ustanovení týkající se dovozního a vývozního režimu pro zemědělské produkty a zpracované zemědělské produkty (jako např. snížená dovozní cla, dodatečná dovozní cla, dovozní kvóty, vývozní náhrady, vývozní licence a osvědčení o náhradě).

3.2 Současně je Výbor toho názoru, že zjednodušení, racionalizace a harmonizace právních předpisů může být velkou příležitostí k modernizaci obchodních pravidel a k obecnému zajištění jejich větší transparentnosti za účasti všech příslušných zainteresovaných stran, jakož i k prosazování hodnot EU v celém světě.

3.3 EHSV oceňuje, že navrhované nařízení reprezentuje „lisabonizaci“ stávajících ustanovení bez žádných podstatných změn, současně ovšem vyzývá k hloubkové revizi obchodních politik za účelem jejich uvedení do souladu s cíly společné zemědělské politiky stanovenými v článku 39 Smlouvy o fungování Evropské unie.

3.4 EHSV vyjádřil podporu dohodám o volném obchodu a preferenčním obchodním režimům při řadě příležitostí a zdůraznil význam jednání WTO. EHSV nicméně zdůrazňuje,

že EU, jakožto celosvětově nejvýznamnější dovozce potravinářských produktů, má zásadní úlohu z hlediska prosazování svých vlastních nejvyšších standardů bezpečnosti a jakosti potravin, dobrých životních podmínek zvířat, ochrany životního prostředí a sociálních hodnot.

3.5 EHSV upozorňuje na to, že dovozní cla, zejména jejich zemědělská složka, by měla být doplněna o další složky týkající se ochrany životního prostředí, bezpečnosti potravin, dobrých životních podmínek zvířat a sociální oblasti, které by se mohly stát nástrojem pro šíření hodnot EU týkajících se potravinářské produkce do třetích zemí. Tyto složky by se redukovaly, pouze pokud by výrobce vyvážející do EU respektoval tyto hodnoty. Tento způsob sdílení našich společenských hodnot v dlouhodobém horizontu zlepší odolnost a udržitelnost celosvětového systému produkce potravin.

3.6 EHSV žádá o zavedení účinných ochranných nástrojů k zamezení eventuálního zneužití v případech, kdy dohody o volném obchodu slouží jako vstupní brána na trh EU pro potravinářské produkty nižšího standardu, které jsou snáze a levněji vyrobitelné.

3.7 Vyzýváme Komisi k revizi jejího systému pro přidělování dovozních licencí, osvědčení o náhradě a osvědčení v systému řízení dovozů v rámci aktivního zušlechťovacího styku a zejména pro přidělování kvót, aby zůstal dostatečný prostor pro malé a střední výrobce a aby se zabránilo tomu, že malá skupina hospodářských subjektů získá dominantní postavení na trhu.

3.8 Výbor vyzývá Komisi, aby za účelem správy licencí, kvót a osvědčení zavedla v rámci celního systému nástroje k elektronickému zadávání veřejných zakázek, které by výrazně snížily transakční náklady a omezily rizika spojená s tím, že by hospodářské subjekty fyzicky manipulovaly s dokumenty.

3.9 Takový systém by měl být schopen monitorovat přesnou situaci na trhu v reálném čase a okamžitě reagovat, budou-li dosaženy spouštěcí objemy či ceny.

3.10 Výbor se domnívá, že vývozní náhrady, ačkoliv se v současné době nevyužívají, mají velmi důležitou funkci jako bezpečnostní síť v případě nerovnováhy na trhu. Současně je velice důležité udržovat systém v pohotovostním režimu s tím, že v současné chvíli nejsme schopni předpovědět, kdy budeme tuto bezpečnostní síť opět potřebovat.

3.11 Pro Komisi je nezbytné, aby posílila úlohu poradní skupiny pro mezinárodní aspekty zemědělství takovým způsobem, aby měla přímé vstupní informace od místních zemědělců, zpracovatelů, spotřebitelů, obchodníků atd., a poskytla tak cenné fórum pro poradenství a informování ⁽³⁾.

V Bruselu dne 10. července 2013.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Henri MALOSSE

⁽³⁾ Úř. věst. C 304, 10.11.1993, s. 8–10 (pozn. překl.: není k dispozici v češtině).